

”En utvecklingsplan för kulturen i Södertälje 2017 – 2021”: remissvar

Sarah Guarino Florén, intendent/pedagog Södertälje konsthall

Visioner inför en revidering av Södertälje konsthall och kommentarer till ”kulturplanen”

Som anställd på konsthallen väljer jag att se en eventuell revidering av konsthallen som en chans till förbättring och en positiv nystart för verksamheten. Jag anser att konsthallen har de förutsättningar som krävs för att utvecklas till en relevant och angelägen konsthall. Vi har funktionella lokaler (dock med visst renoveringsbehov) med ett spännande läge mitt i Södertälje, en lång och bra utställningshistoria med både lokal och internationell förankring och vi har börjat arbeta och lägga grunden för en utåtriktad verksamhet som vi vill ska komma alltfler Södertäljebor till del.

Bra och genomtänkt förändringsarbete sker dock inte över en natt, och jag tänker att det är viktigt att ha detta i åtanke i förhållande till resultat. En så ”traditionstyngd” institution som Södertälje konsthall behöver omvandlas varsamt så att konsthallen behåller kontakten med de eldsjälar som under åren stöttat dess arbete, men parallellt med detta måste utrymme skapas för ett smart förändringsarbete. Jag ser inte detta som ett problem och är övertygad om att det nydanande arbetet kan skötas parallellt med en varsam hantering av det konsthallen tidigare arbetet med.

En revidering av konsthallen är en perfekt nystart för en så fin konsthall som Södertäljes. I Kulturplanen framgår dock inte att ett förändringsarbete redan påbörjats. Mycket av det som efterfrågas har redan börjat implementeras, men förändringarna har av tidsmässiga och kommunikationsmässiga skäl inte riktigt nått ut, varken inom kommunstyrelsen eller till den breda allmänheten. Detta pekar enligt mig på en av våra största utmaningar, en revidering av vår kommunikation, hur vi arbetar med att nå ut. Verksamheten finns där, för vuxna och äldre, unga och barn, för särskola och erfaren konstpublik, för invandrad såväl som infödd svensk. Ett axplock ifrån det gångna årets program är Torsdagssalonger med konstnären Bella Rune, fotografen Hasse Persson, designern och konstnären Maja Gunn och queer-teoretikern Ulrika Dahl, estetikprofessorn Cecilia Sjöholm, och ”Kul för dej och mej-veckans” workshop med pedagogen Zafire Vrba. Allting är gratis, dörrarna står öppna, men vi måste få tillgång till rätt resurser för att nå ut, för att bjuda in på ett adekvat sätt.

I dagens digitala värld med sitt eviga flöde av information handlar så oerhört mycket om hur saker ”paketeras”, vi har innehållet, men nu måste vi paketera det snyggt och målgruppsanpassat. När den egna verksamheten är tydlig blir det dessutom lättare att samarbeta med andra på ett mer fruktbart vis.

Innan jag mer konkret går in på det jag menar behövs för en revidering av konsthallens arbete skall jag kort kommentera ytterligare några av de förslag som presenteras i kulturplanen rörande Södertälje konsthall:

- Jag ställer mig positiv till frågan om ett nytt kulturhus vid Maren. Idén är förstås spännande, men jag anser att vi på konsthallen i nuläget måste arbeta med det vi har, och inte fokusera på något som eventuellt komma skall. Blir idén verklighet i framtiden kommer vi självklart med glädje och entusiasm att ta oss an en flytt av konsthallen.
- Det framgår inte tydligt i kulturplanen att konsthallen etablerat flera nya och gamla samarbeten med andra aktörer inom kommunen det sista året: bl.a. med NOVA, biblioteket, Torekällberget, Grafikens Hus, Södertälje konstnärskrets, Konstfack, Nya Museet i Sundbyberg, Folkuniversitetet, Wendela Hebbe-gymnasiet, Ung Fritid, ABF, Kulturskolan, och "Kul för dej å mej"-organisationen. Dessutom har vi samarbetat med och knutit till oss ett stort antal konstnärer och kulturpersoner det sista året. (Igen, vi har mycket spännande gäster och både högkvalitativ och aktuell programverksamhet, men vi måste uppdatera våra kommunikativa kanaler så att de återspeglar dessa förändringar.)
- Vad gäller frågan om Saltskog Gård tänker jag att ett utökat samarbete mellan Saltskog Gård och Södertälje konsthall skulle kunna generera nya kreativa spin-off effekter. Men detta kräver utökade resurser, både vad gäller renovering av den faktiska byggnaden Saltskog Gård, och i förhållande till det kommunikativa arbetet. För att detta samarbete skall fungera och kunna utvecklas i en nydanande riktning krävs en genomtänkt strategi i förhållande till "marknadsföring". Mina främsta frågor gäller finansiering och bemanning.
- Ytterligare en sak som inte framkommer tydligt i Kulturplanen är att förskolor och skolor absolut kan boka kulturprogram centralt genom kommunens bokningssystem då Södertälje konsthall är en del av KIF-KIS-samarbetet. Hundratals barn kommer varje termin i kontakt med konsthallens verksamhet via KIF-KIS.

Mitt mål är att Södertälje konsthall skall bli ett nav, en angelägen hubb för Södertäljes kultur- och konstliv. Då kan Södertälje återigen bli en kulturstad att räkna med, både nationellt, och i förlängningen internationellt.

Förslag för en levande och relevant konsthall

Utställningsverksamhet

Det som utmärker en konsthall och höjer kvaliteten och angelägenhetsgraden i såväl det pedagogiska arbetet som programverksamheten är dess förankring i utställningsverksamheten. Den faktiska konsthallen är också många Södertäljebors möjlighet att på ett konkret vis komma i kontakt med samtida konst av internationell klass. Konsthallens snart 50-åriga historia bör lyftas samtidigt som vi tar ett språng mot framtiden! En förankring bakåt i tiden skapar dock kontinuitet och stolthet och bör ligga som grund för en fortsatt stark utställningsverksamhet. Södertälje konsthall bör satsa högt, och inte vara rädd för att visa nydanande konst samtidigt som det är viktigt att behålla den lokala förankringen. Genom att varva utställningar med mer lokal prägel, och utställningar utav nationella och även internationella konstnärer skapas en funktionell dynamik där den lokala och internationella konstvärlden länkas samman.

Konstförmedlingen är i sin tur oerhört viktig för att lokalt förankra även mindre lättillgängliga utställningar.

Utökad programverksamhet och pedagogiskt arbete

I nuläget ansvarar jag ensam för all planering och allt utförande av programverksamhet för både vuxna och barn. För att utveckla arbetet krävs en uppdelning mellan programverksamhet för vuxna och programverksamhet för barn. Om arbetet skall bli hållbart i längden krävs det att en person ansvarar för vuxenprogrammet, och en annan person för programverksamheten riktad mot barn. Då olika kompetens och tänk krävs i förhållande till vuxna och barn är detta en nödvändighet för ett väl genomfört arbete.

Förslag:

1. Nyanställning av en pedagogikcurator som ansvarar för det pedagogiska arbetet riktat till barn och ungdom. Curatorn samarbetar och delegerar arbetet i förhållande till de till konsthallen knutna konstpedagogerna.
2. Pedagogikcuratorn bör knyta an externa pedagoger till konsthallen för workshops och specialprojekt. Här finns stora möjligheter att ta in speciell kompetens i förhållande exempelvis till specifika språkgrupper m.m. Externa pedagoger kan tack vare sin "fria" position arbeta platsspecifikt ute i samhället, vilket ger stora friheter som ett komplement till den dagliga pedagogiska arbetet som måste utföras på plats i konsthallen.

En nystart och professionalisering av arbetsgruppen.

I och med att två av konsthallens medarbetare går i pension finns nu tillfälle att nyrekrytera inför revisionen av konsthallens arbete.

För att driva en konsthall idag, med de knappa resurser och den konkurrens som finns bör vi vid nyanställningar rekrytera medarbetare som verkligen har en förankring i konstvärlden. Om alla i arbetsgruppen på lång sikt har en förankring i konstvärlden kan diskussionerna och nivån för hela konsthallens arbete lyftas.

Hur skall vi nå detta:

1. En genomtänkt arbetsgrupp/referensgrupp där nyckelpersoner på konsthallen tillsammans med inbjudna personer ifrån konstsvrige träffas och diskuterar, byter erfarenheter och som kan fungera som bollplank under den period då vi tar fram en ny strategi för konsthallen.
2. En genomgång av ansvarsområden och tjänster enligt principerna ovan. Vad behöver vi för kompetens för att nå vårt mål? Hur kan arbetet fördelas på bästa och mest effektiva vis?
3. Konsthallen behöver ett fungerande arbetslag som utmärks av hög kompetens inom konstområdet. Jag tror att detta kan uppnås genom en revidering av tjänster och ett tydligt målskapande.
4. Vi behöver en kommunikatör som inte bara har kompetens inom sociala medier och modern kommunikation i allmänhet, utan även den mycket specifika branschkunskap och kontaktnät som krävs för att kunna nå ut i konkurrens.
5. Vi behöver en tydlighet i vilka lönedel och personalresurser som står till buds i framtiden.
6. Ett led i skapandet av ett fungerande arbetslag är en mer samlad arbetsyta för de konsthallsanställda. Konsthallen behöver en mer tydlig "egen plats" för att kunna arbeta tillsammans på ett effektivt vis.

Grundmall för ett fungerande arbetslag:

Konsthallschef: Står för mål och vision. Övergripande ansvar för konsthallens arbete bl.a. utställningar, samling och konstnärliga gestaltningar i det offentliga rummet.

Curator: Ansvar för att utveckla utställningsarbetet och programverksamheten riktad till vuxna.

Pedagogikcurator: Ansvarar för konsthallens pedagogiska arbete riktad till barn, ungdomar och skola. Samarbetar och delegerar arbetet i förhållande till de till konsthallen knutna konstpedagogerna.

Pedagoger: Timanställda pedagoger som tas in efter behov och typ av projekt. Gärna med lokal förankring.

Informatör/Kommunikationsansvarig/Grafisk designer: Sköter konsthallens mediala och kommunikativa arbete. Webb, sociala media och grafisk form.

Konsthallstekniker: Ansvarar för byggandet av utställningar och för underhåll av Södertälje kommuns konstsamling. Gärna med lokal förankring.

Praktikanter m.m.

Jag ställer mig positiv till intag av praktikanter ifrån curator- och kulturvetarutbildningarna, men praktikanter bör plockas in när den nya verksamheten tagit fart. Som institution har man ett ansvar

för praktikanten, ett åtagande svårt att fullfölja när den egna organisationen är under omdaning. När vi är på banan igen är praktikanter ett utmärkt val då de å ena sidan tillför nya resurser och intressen och breddar institutionens kontaktnät.

Den nuvarande närvaron av personer under arbetsträning eller med lönebidrag tar mer resurser i anspråk än vad de bidrar med i produktion till konsthallens verksamhet.

Modernisering av kommunikationsarbetet

I vårt digitala tidevarv är närvaro på nätet och kanaler som Instagram och Facebook av stort värde. För att kunna "sticka ut" i det oändliga flödet av information som sköljer över oss krävs det en genomtänkt tydlighet i förhållande till marknadsföring och form. Här har konsthallen ett stort arbete att göra.

1. Konsthallen behöver en grafisk nylansering som skär tvärs igenom alla kommunikationskanaler. Här bör en genomtänkt formgivning tas fram med hjälp av professionell grafisk designer. Endast på detta vis kan Södertälje konsthall nå ut på ett koherent vis i alla kanaler, där en mångfald aktiviteter i de mest olika rum ändå syftar tillbaka på konsthallen.
2. En plan för hur konsthallen kan arbeta med mer genomtänkt funktionella kanaler utåt.
3. Sociala media bör integreras i den dagliga verksamheten.
4. Utöver detta bör konsthallens arbete lyftas inom alla delar av Södertäljes yttre och inre kommunikation, exempelvis av Södertäljebyrån och exempelvis av Ung Fritid i förhållande till ungdomsverksamhet.

Sammanfattningsvis ser jag fram emot att vara med och utveckla Södertälje konsthall till ett viktigt nav för Södertäljebornas kulturupplevelser och en central aktör i Sveriges konstliv.